

**LBRIS**

We know  
books

constantin abaluță

## **grafferul din suedia**

roman graffiti

acompaniat de portrete fanteziste și  
construcții la fel de fanteziste (obiecte imposibile)

EDITURA CARTEX

Concepția grafică a copertei: Constantin Abăluță

Imagine coperta I: graffiti *trompe-l'œil* din arhiva autorului

Redactor: Lucian Pricop

@ Constantin Abăluță  
@ Editura Cartex

---

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**

**ABALUȚĂ, CONSTANTIN**

**Grafferul din Suedia/ Constantin Abăluță . – București: Cartex,  
2022**

ISBN 978-606-9604-34-2

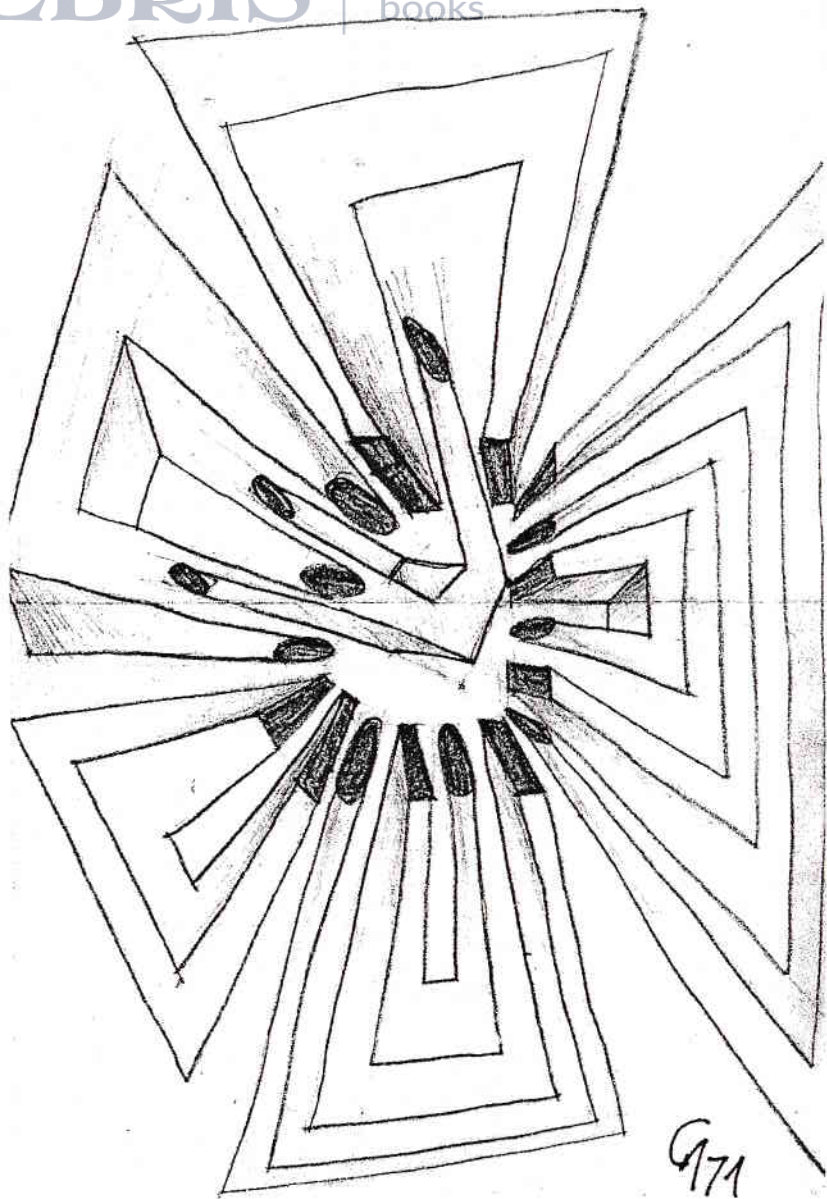
---

821.135.1-1

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel/fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel: 0745.069.898; 0729.951.763
- [www.edituracartex.ro](http://www.edituracartex.ro)
- e-mail: [comenzi@edituracartex.ro](mailto:comenzi@edituracartex.ro)
- O.P. 4, C.P. 184, București

PARTEA ÎNTÂI



1

**LUMINILE STOCKHOLMULUI**

Nici nu știu cum am ajuns din lift în Suedia. Din strada Virajului numărul 43, peste meridiene și paralele, tocmai în strada Mării numărul 5. Dohi n-a vrut să-mi spună niciodată. Gunilla nici pe-atât. Eram mort ori drogat, înnămolit în culori și în vodcă și-acum sunt viu și respir aerul centenar al poezilor din cărucioarele nichelate, cu claxon din pară de cauciuc și cu schimbător de viteze. E un privilegiu fiecare clipă, fiecare rid de pe fețele bătrânilor, fiecare scârțâit al roților ori șuierat al frânelor, căci cărucioarele astea se rotesc precum spârnelul, aleargă ca zvârlugile prin odăi ori prin grădină, urmărind îndeaproape umbra unui nor ori fantezia neîngrădită a proprietarilor.

Și n-am habar nici cum a făcut Kjell de mi-a pasat mania ori înzestrarea lui: aceea de a scrie haiku-uri. Ba, la acest transfer ascuns a mai făcut și-o glumă în doi peri. A ciupit cu unghiile câteva spițe ale roții căruciorului și sunete stridente i-au luminat fața. Cuvintele pe care le-a spus în clipa aia păreau cam fără noimă așa că nu le-am dat nicio importanță. He-he, a mormăit el, ciupind de zor spițele și uitându-se în ochii Gunillei de parcă i-ar fi cântat o serenadă. He-he, dacă aș fi cunoscut-o la vârsta dumitale, i-aș fi scris nu un haiku la două săptămâni, ci zilnic câte unul.

Să fie sănătos, mi-am zis. Treaba lui. Dar să nu mai ciupească roata aia că fac moarte de suedez.

Suedez, haijin și centenar – ce chestie, domnule!

Dar e profund necinstit ce-a făcut cu mine.

Ciupind din spițele afurisitei ăleia de roți m-a băgat în afacerea asta obscură.

Ce-mi trebuia mie haiku?

Și încă zilnic?

Nu puteam eu să trăiesc fără cele șaptesprezece silabe cotrobăindu-mi prin minte, am n-am chef, în plus și numărându-le pe degetele mâinii în locurile și situațiile cele mai imposibile, ca un apucat, de mi s-a dus buhul?

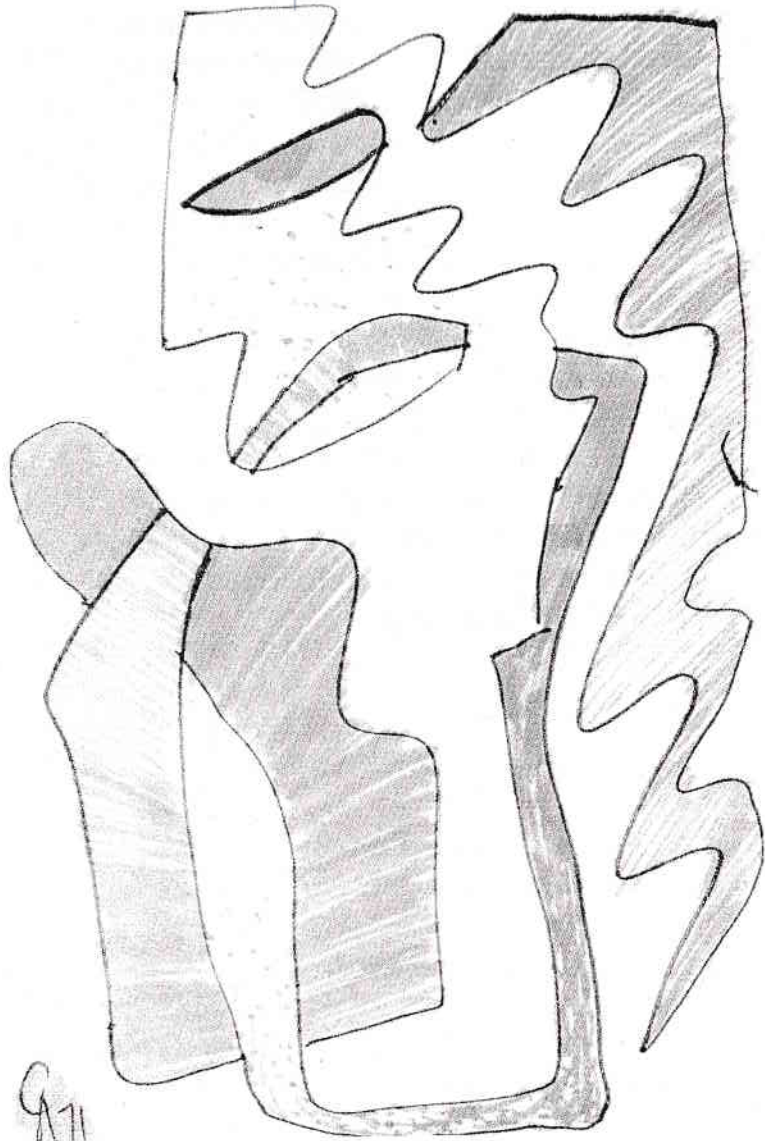
Și de ce toate astea? Ca să-l eliberez pe domnul Kjell de-o „teribilă apăsare psihologică“! Sigur că da: acum domnului Kjell i s-a făcut lehamite de haiku-uri, căci el „iubește integral și fără resturi, iar cel care-ndrăgește cerul nu se mai împiedică-n cuvinte.“ Rămășițele-astea literare le azvârle ageamiului de Filip, băiatul ăsta venit dintr-o țară unde poezii mor în mizerie, de preferință la vârsta cristică. Și-atunci, să fii miluit cu un haiku pe zi nu-nseamnă că l-ai apucat pe Dumnezeu de-un picior?...

În căpățâna lui Kjell s-o fi-ncuibat ideea c-ar trebui să-i mai și mulțumesc pentru tiparul ăsta în care m-a întemnițat. 17 silabe opresante, arbori și străzi lunecând împrejur-mi și oameni care-mi fac semn fără să-i cunosc, trepte ale unor grădini care coboară-n adânc, aripi de planoare care mă saltă-n văzduh, cei 112 ani ai găliganului de Kjell explodându-mi în sânge, zecile de spițe ale roților-harpe sfredelindu-mi cu ecoul lor bietul meu creier de-acum înaintea amanetat Dumnezeu știe câtă vreme.

Totuși, trebuie să recunosc și părțile bune ale poveștii ăsteia: haiku-ul m-a integrat de minune în Suedia. Un haiku pe zi, cultul muncii, al randamentului, al dozării conștiinței a efortului, al egalității de șanse acordate... ce vreți mai bune referințe pentru cei de la biroul de Imigrări? În plus, să ai grijă de persoane centenare înseamnă altruism, și pe oameni altruști se bizuie toate guvernele, indiferent de cum se schimbă semnalele politice.

Una peste alta, mi-am încropit târâș-grăpiș o nouă viață.

De ziua mea Dohi mi-a făcut și o surpriză: mi-a adus-o pe Amalia. În cutia ei de pălării cu banderolă de mătase-ngălbenită pe care încă se mai vede scris: *Bengea Graziella, MODISTĂ, Bdul. Elisabeta nr. 85*. Carapacea Amaliei e doar puțin mânjită de vopsele, dar ochisorii ei mă țintuiesc zglobii ca și-altădată și cred că abia așteaptă să hoinărească sub luminile extatice ale Stockholmului.



**LIZICA DRONDOE ȘI ARMBRUSTER D. KUNZE,  
GHINIONIȘTI ÎN PARTE ȘI-MPREUNĂ**

Armbuster D. Kunze e mezinul CPC-ului<sup>1</sup> și cel mai proaspăt membru al lui. A călcat pragul instituției acum un an, și abia peste două luni împlinește 100 de ani. Sigur că da, e o mică ilegalitate aici, a fost primit înainte de termen, toată lumea știe. Dar Gunilla, care l-a ndrăgit pe bătrânul taciturn ce gogoește toată ziua lângă colivia cu cei doi papagali poligloți, zice: Kunze e un jolly-jockey, un înlocuitor perfect. Și-un veverițoi tare strângător. Se referă la volumul lui de versuri care-a fost alcătuit la repezeală prin donațiile câtorva membri. Biata Lizica ce-a mai tras ca să-i convingă. Le tot arăta câteva poezii căznite pe care le compusese ea însăși și le grafiase imitând scrisul de-acum douăzeci de ani al lui Armbuster D. Kunze. La nunta noastră, lăcrima Lizica, a scris prima poezie, iar de-atunci nu trecea săptămână să nu-mi mai scrie câte una.

Bine, dar de ce sunt numai șapte? întrebă Gunnar. În douăzeci de ani doar șapte poezii? Cum ar veni, cam una la trei ani...

Nu, le-a scris pe toate odată. Era ca un vârtej care-l mistuia. Nu putea să se oprească...

Femeia trecută de patruzeci de ani, cu siluetă longilină și zâmbet senin își flutură bucele blonde și oftează de ți se sfâșie inima. Dar pe urmă i-a secăt inspirația, l-au prins grijile și

<sup>1</sup> Cercul Poeților Centenari.

ghinioanele, șoptește și-și dă ochii peste cap atât de convins, gâtor încât pe suedezul cu pleoape tremurătoare îl apucă spaima: dacă-o supără să nu cumva s-o molipsească de meteahna asta a lui. Fiindcă doctorul i-a spus că boala tremuratului de pleoape așa se ia: pe fond emoțional. Doamne ferește-ne de-un astfel de necaz! Așa că Gunnar acceptă pe loc explicația femeii și-o consolează: Nu-i nimic, nu-i nimic... Avem noi inspirație destulă și pentru el...

Și după ce că nu-i poet, Armbruster D. Kunze n-are în realitate decât optzeci de ani. Xeroxurile din Germania să trăiască, ele fac minuni. Ajutate de prietena Lizicăi, expertă în măsluieii căci tot la doi ani își întinerește actele și-și schimbă meseriile. Iar de „fațadă“ au grijă bărbații pe care-i pescuiește pe la Ambasade. Păi ambasadorii ăștia, hăhăie cu glasul ei gros de fumătoare Zenaida nebuna, colega de liceu a Lizicăi, cum aud că-s româncă, cum se-aruncă!

Armbruster D. Kunze ascultă ciorovăielile papagalilor, dă din cap, moțăie, spune Guten tag când simte că se apropie vreo umbră, se silește să aibă 100 de ani cât mai expresivi și, fără să-l roage ori să-l silească nimeni, a învățat pe de rost și câteva versuri din poeziile pe care i le-a confecționat Lizica. Le șoptește din când în când, ca să nu le uite, iar într-o zi a prins de veste că bărbătușul papagal, atunci când intră o rază de soare în colivie, cârâie și el două-trei fragmente desperechiate. Ghinionistule! îl alintă Armbruster D. Kunze, o să faci și tu o sută de ani și-o să devii membru al CPC-ului. Atunci o să-ți dea drumul din colivia mică și-o să te primească în colivia asta mare, a noastră, de pe strada Mării numărul 5, ocrotită de statul Suedez.

## 3

## EU ȘI LIZICA DRONDOE

Iarăși stau într-o odăiță pe terasă, lângă camera liftului. Iarăși am o amantă care îmi poate fi mamă. Norii pe cerul Suediei sunt și nu sunt aceiași cu cei din țară. Priveliștile lor sunt tot atât de luxuriante, dar vântul care-i mână e mai sobru, mai tăios, mai neguros. Uneori, noaptea, rafale puternice îmi bombardează pereții odăiței și chiar dacă mă găsesc scufundat în cel mai frumos vis, aflu brusc și fără menajamente că nu sunt în România. E poate cea mai dureroasă pecete pe care vântul nordului mi-o pune: pecetea pe vis.

Dar nu mă plâng: mi s-a dat o a doua viață și asta nu e puțin lucru.

Lizica nu seamănă deloc cu BB. Prietenia ei e deschisă, camaraderească. Nu-mi cere nici reciprocitate, nici fidelitate. Nu știe să pretindă, știe doar să dea. Și-n ciuda ghinioanelor din viața ei, nu s-a înăncrit; privește totul cu o detașare de invidiat.

Îmi povestește cu mult haz peripețiile ei din Germania. L-a cunoscut pe Armbruster D. Kunze citind un anunț dat la mica publicitate. Era proaspăt pensionar și-a luat-o în căsătorie numaidecât, cu o grabă suspectă. Îl speriască un șmecher de consilier juridic care-i spusese.

Și aici Lizica, în timp ce mă mângâie pe cap ca pe-un copil prostuț, îmi recită tirada consilierului juridic, cel care a fost „nașul” căsătoriei lor: *„Dumneata, ca proaspăt pensionar și celi-batar de-o viață, fără să fii tatăl niciunui copil, ești victima ideală pentru stat. Vei plăti taxe și impozite pe tot ce vezi în juru-ți. Alimente, haine, excursii: le plătești cu suprapreț. La mașină, la casă, la tot ce ai ori agonisești: vei plăti impozite majorate. Dacă vrei să faci o donație, statu-ți șterpelește jumătate din ea. Același lucru din moștenirea pe care-o lași prin testament. Ce mai, orice-ai face ești o vacă bună de mulș!”*

Și ca să nu mai fie o vacă bună de mulș, nașul improvisat îl sfătuiește de bine pe neștiutorul pensionar Armbruster D. Kunze: *„Nu ai decât o singură soluție: să te căsătorești cu o femeie din Est care să aibă cel puțin un copil. Îți va fi recunosătoare pentru cetățenie, iar dumneata nu-i vei datora nimic. Orice vei face, vei câștiga. Alimente, haine, excursii: le plătești mai ieftin. La mașină, la casă, la tot ce ai ori agonisești de acum înainte: beneficiezi de reducere de impozit. Același lucru la moștenirea pe care-o lași prin testament. Ce mai, orice-ai face, păgubești statul.”*

Cântărind bine cele două ipostaze descrise atât de minuțios de consilierul juridic și rușinat că până acum nici nu știuse că se găsește în atât de umiltoarea ipostază a vacii bune de mulș, Armbruster D. Kunze fu bucuros s-o aleagă pe a doua: înfloritoarea condiție de a păgubi întruna statul.

Rezemându-și capul de pieptul meu, ciufulindu-mi părul cu degetele ei lungi, Lizica respiră adânc și-mi spune: Am avut de trei ori noroc. Că am citit anunțul. Că aveam doi copii. Și că eram din România, adică din Est. Viața mea a fost o loterie. În sensul cel mai propriu al termenului. Că și viața lui Armbruster D. Kunze a fost tot o loterie aveam s-o aflu mult mai târziu.

În timp ce facem dragoste mă gândesc că orice viață e o loterie. Dar spre deosebire de alții, mie numărul câștigător/necâștigător mi-a fost dat încă din burta mamei: decretul 113. Și ruleta la care am participat s-a numit întâi *Auschwitzul roșu*, iar apoi *Tranziția spre niciunde*.

Iar acum, în această a doua viață, nici măcar nu mai știu cine sunt. Număr norii care trec pe terasă, număr frunzele care cad, număr orgasmele simulate ale Lizicăi și-mi spun că o partidă de poker cu Gunilla Sabe mă va aduce iar pe linia de plutire. Are dreptate Dohi, femeia asta, când împarte cărțile parcă împarte zile de viață, te face să te simți în pielea ta, îți dă o bucurie pe care n-o aveai înainte.

La cei 103 ani ai ei (nu arată mai mult de 90), Gunilla imprimă jocului de poker o aură misterioasă, de umilință și de grandoare. Gesturile ei sunt line, în toată ființa ei nimic precipitat. Când primește cărțile, le filează scurt și nu mai revine niciodată asupra lor. Le ține una peste alta în fața ei pe masă și le fixează cu o privire oarecare. Când cere câte-o carte o citește din zbor și-o adaugă ușor peste celelalte. Își ține palmele pe masă, de-a dreapta și de-a stânga cărților și degetele ei sunt liniștite, niciunul nu tremură. Ce mai încolo-încoace, spune Dohi, Gunilla e dată dracului: joacă poker așa cum ai bea apă.